

RELAT DE L'ECONOMIA MENORQUINA

1 INTRODUCCIÓ

L'imperialisme econòmic ens ha acostumat a un discurs sobre l'economia com si es tractés d'un superhome, robust, compacte i en constant creixement, que de vegades pateix accidents o malalties a les quals els experts denominen *crisis*. Aquesta idea *orgànica* no resisteix el contacte amb la realitat. Pel carrer, ni tan sols als grans temples econòmics que són els mercats borsaris o als encontres econòmics del màxim nivell, com el G-7, el G-20, o les glamuroses reunions de Davos, mai ha comparegut un personatge que respongui al nom d'*Economia* i pugui contestar les preguntes dels periodistes.

En la realitat, el que existeix són milers d'empreses i milions de consumidors que executen una quantitat gairebé incomptable de transaccions econòmiques. Parlar de l'economia és sempre un abús de llenguatge, perquè en tota comunitat, per petita que sigui, sempre s'agita una constel·lació de realitats, cadascuna amb la seva dinàmica pròpia, peripècies immediates, una història al darrere i les seves expectatives de futur. Els analistes fiquen totes aquestes activitats a la batedora i les transformen en l'anodina xifra del PIB, que serveix de vareta màgica per convertir la penúria en prosperitat, però que amaga molt més del que revela. Per açò és més útil considerar l'economia formada per un conjunt de peces de diferents formes, colors i funcions, com un Lego, que es pot muntar i desmuntar i dona lloc a objectes diversos.

A partir de la dècada del 1930, alguns economistes es van sentir incòmodes amb aquesta idea tan simplificada del món econòmic. Fisher (1935), Colin Clark (1940) i Fourastié (1949) van ser els pioners a dividir l'economia en tres branques productives, primari, secundari i terciari, que per ells implicaven un model de desenvolupament econòmic. Pels mateixos anys, Leontieff (1936, 1941) va generalitzar la idea en la taula input-output, que desagrega les activitats productives d'un territori per

copsar les relacions entre les diferents branques i descobrir els sectors estratègics, que n'arrosseguen la resta o condicionen el seu creixement.

Progressivament s'ha consolidat una divisió quadripartida de l'economia entre sector primari (agricultura, ramaderia, pesca i silvicultura), secundari (mineria, energia i manufactures), construcció i serveis. Més encara, la majoria dels economistes són conscients de la diversitat de realitats que amaga cadascuna d'aquestes branques productives, les quals són objecte de divisions més fines en la Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques (CNAE). En especial, els serveis, que els darrers cinquanta anys s'han ampliat de forma imparable i en la majoria dels països desenvolupats suposen més del 60% de la producció i els llocs de treball, amaguen activitats extremament diverses, des del feixuc pas de l'Administració pública al dinamisme de les noves tecnologies.

La divisió sectorial és fonamental per comprendre l'evolució d'una economia. Sense tenir-la en compte és impossible saber la raó per què uns territoris avancen i altres retrocedeixen. Per aquest motiu, serà la base per a la revisió del creixement econòmic de Menorca, en un intent de superar els clixés que els polítics i els *lobbies* empresarials i sindicals utilitzen com a munició per intentar convèncer l'opinió pública de les bondats del seu programa, que normalment oculten uns interessos que no s'atreveixen a exposar de forma descarnada i camuflen sota el mantell protector de vagues apel·lacions al benestar, encarnat en el sacrosant PIB.